

Yttrande över Energimarknadsinspektionens rapport Samhälls-ekonomiska analyser vid investeringar i stamnätet för el

Miljö- och energidepartementet Adress: m.registrator@regeringskansliet.se Kopia till: anna.m.carlsson@regeringskansliet.se ER REFERENS: M2018/01132/EE, Ei R2018:06 ERT DATUM: 2018-06-20
Remissinstans: Länsstyrelsen Västerbotten DNR: 300-6208-2018

Länsstyrelsen Västerbotten har beretts möjlighet att yttra sig över (Ei) Energimarknadsinspektionens rapport Samhällsekonomiska analyser vid investeringar i stamnätet¹ för el. Rapporten är en redovisning av det regeringsuppdrag Energimarknadsinspektionen fick i juni 2017 om att fastställa riktlinjer för samhällsekonomiska analyser vid byggande av överföringskapacitet för el.

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen Västerbotten instämmer med slutsatsen att investeringar i överföringskapacitet för el ska vara samhällsekonomiskt motiverade och att det finns behov att öka transparensen i beslutsprocessen. Energimarknadsinspektionen föreslår att underlag ska redovisas i form av samhällsekonomiska analyser vid stamnätsinvesteringar.

Länsstyrelsen vill särskilt betona vikten av några av rapportens förslag

- Förslaget har förutsättningar att öka tidig insyn i beslutsprocessen.
- Förslaget att alternativ till förstärkt överföringskapacitet ska analyseras och inkluderas i den samhällsekonomiska bedömningen. I det sammanhanget bör nätförluster² särskilt utvärderas i lönsamhetsbedömningen. En mer produktionsnära placering av elintensiv verksamhet kan visa sig vara mer samhällsekonomiskt effektivt jämfört med en investering i ökad överföringskapacitet.
- Begreppet ”intressenter” finns inte sedan tidigare i ellagen eller elförordningen och definieras inte heller i förslaget. Intressent är inte heller ett vedertaget begrepp i miljöritten. Ordet intressent bör strykas i 14 a § 3 p i förordningen.

¹ Det svenska elnätet har tre nivåer. Stamnätet transporterar el från elproducenterna till de regionala elnäten. Regionnäten transporterar el från stamnätet till lokalnäten och till större industrikunder. Lokalnäten transporterar sedan elen till hushåll, mindre industrier och övriga användare.

² Nätförluster avser de förluster som uppstår i överföringen av el och definieras som skillnaden mellan hur mycket el som matas in och hur mycket som tas ut från nätet.

Gällande förslag till *avgränsningar* vill Länsstyrelsen lämna några kommentarer.

- o Om ett projekt är beroende av andra projekt för att nyttan ska realiseras bör den samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningen omfatta hela det relevanta klustret av projekt.
- o Energiinfrastruktur utgör en del av EU:s gränsöverskridande samarbete inom organisationen Transeuropeiska nät (Trans-European Networks, TEN). Länsstyrelsen vill lyft fram att gränsöverskridande projekt riskerar att nedprioriteras om analyserna har en allt för snäv nationell avgränsning (se RiR 2017:27 Väg- och järnvägsinvesteringar i Sverige – saknas ett EU-perspektiv?). Länsstyrelsen poängterar vikten av att genomföra förslaget om att en fördelningsanalys bör bifogas till den samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningen, där fördelningen av nyttor och kostnader mellan olika länder redovisas.

Ärendet

Det svenska stamnätet för el behöver byggas ut och förnyas eftersom stora delar av stamnätet är mycket gammalt. Dessutom ställs det nya krav på stamnätet genom den stora utbyggnaden av förnybar elproduktion, framförallt vindkraft. Svenska Kraftnät är ensam ägare till stamnätet i Sverige och ska enligt sin instruktion upprätta en samhällsekonomisk lönsamhetsbedömning vid investeringar i stamnätet, men kravet på samhällsekonomiska bedömningar vid investeringar i stamnätet har inte varit lagstyrt.

Tillståndsprovningen för nätkoncession innefattar parallella provningar som följer av olika regelverk. Miljöbalken (1998:808) och ellagen (1997:857) gäller parallellt och ett beslut om nätkoncession enligt ellagen hindrar inte en provning av andra regler i miljöbalken eller annan lagstiftning, t.ex. plan- och bygglagen (2010: 900).

Rapporten innehåller riktlinjer för samhällsekonomiska analyser vid stamnätsinvesteringar samt ett förslag till ändring i ellagen och elförordningen som innebär ett krav på att en samhällsekonomisk lönsamhetsbedömning ska ingå i ansökan om nätkoncession.

Länsstyrelsens beredning

Enhetschef Kennet Johansson har beslutat i detta ärende. Kommunikationsdirektören Mikael Bergström har medverkat i den slutliga handläggningen.

Umeå 2018-09-18

Kennet Johansson
Länsstyrelsen Västerbotten